

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนา ลักษณะนิสัยของนิสิตหอพักตามคำขวัญของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการวิจัยโดยใช้ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ (Quantitative and Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้ กำหนดวิธีการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น และการวิเคราะห์ปัญหาในการวิจัย

1.1 ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำขวัญของนิสิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย จากหนังสือ เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร บุคลากร คณะกรรมการนิสิตหอพักที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมในหอพัก และนิสิตหอพักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2542 ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมในหอพัก

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้บริหาร บุคลากรและคณะกรรมการนิสิตหอพักที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมหอพักรวม 17 คน ดังมีรายนามต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ผู้บริหาร บุคลากร คณะกรรมการนิสิตหอพัก ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมหอพัก

รายนาม	ตำแหน่ง
1. นางกอบแก้ว สิงห์ดี	ผู้อำนวยการฝ่ายนิสิตสัมพันธ์
2. อาจารย์เฝ้า สุวรรณศักดิ์ศรี	อนุสาสกรหอพักนิสิตชายจุฬาฯ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญพรรณ ยังกง	อนุสาสกรหอพักนิสิตหญิงจุฬาฯ
4. นายบัญชา ชัยพรหม	หัวหน้านิสิตหอพักชายจุฬาฯ
5. นายเฉลิมพล ศรีจอมทอง	หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมภายในหอพักนิสิตชาย
6. นางสาวเพ็ญภา ภาละโ	หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมภายในหอพักนิสิตหญิง
7. นางสาวศิริเพ็ญ สวนคอน	หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมภายนอกหอพักนิสิตหญิง
8. นายสิริชน ดันติพิมพ์พันธ์	หัวหน้าฝ่ายข้อมูลหอพักนิสิตชาย
9. นายนพดล สหมิตรมงคล	เลขานุการหอพักนิสิตชาย
10. นางสาวสุรัตนา ศรีวงศ์	หัวหน้าฝ่ายพัสดุหอพักนิสิตหญิง
11. นายธนารัตน์ สอดทรัพย์	หัวหน้าฝ่ายศิลปกรรมหอพักนิสิตชาย
12. นายพรเทพ พรรณรักษ์	หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์หอพักนิสิตชาย
13. นางสมเกียรติ หลิมเจริญ	หัวหน้าฝ่ายกีฬาหอพักนิสิตชาย
14. นายอดิศักดิ์ ไสยสุข	หัวหน้านิสิตชั้นปีที่3 หอพักนิสิตชาย
15. นางสาววนิดา สายทองอินทร์	หัวหน้านิสิตชั้นปีที่ 2 หอพักนิสิตหญิง
16. นายวีระ ลาภอนันต์พิทักษ์	หัวหน้านิสิตชั้นปีที่ 1 หอพักนิสิตชาย
17. นายจักรพันธ์ ไข่แก้ว	ประธานเชียร์หอพักนิสิตชาย

2. นิสิตหอพัก คือ นิสิตทุกคนที่พักอยู่ในหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2542 จำนวน 1,867คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ คือ นิสิตหอพักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 354 คนซึ่งเลือกด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรนิสิตหอพักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งหมด โดยใช้หลักการเลือกตามสัดส่วน (Proportional Allocation) จากชั้นปีเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความเป็นตัวแทนของประชากรมากที่สุด

ตารางที่ 6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในหอพักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษา

ชั้นปี	จำนวนประชากร	จำนวนสุ่มตัวอย่าง	เก็บจริง
1	614	110	111
2	467	83	91
3	379	68	71
4	319	57	61
ปีที่ 4 ขึ้นไป	88	16	20
รวม	1,867	334	354

หมายเหตุ : ในความเป็นจริงผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามเพิ่มเติมเพื่อให้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของนิสิตหอพักเป็นไปตามสัดส่วนในการวิจัยมากยิ่งขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ศึกษาเรื่อง “การศึกษาการจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาลักษณะนิสัยของนิสิตหอพักตาม “คำขวัญของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ” แบ่งเครื่องมือตามกลุ่มประชากรดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้บริหาร บุคลากรและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมในหอพัก จำนวน 17 คน เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ในกรอบแนวคิดของการจัดกิจกรรมการศึกษาในหอพัก

2. กลุ่มนิสิตหอพัก จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คนใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) มีประเด็นสำคัญตามคุณลักษณะของลักษณะนิสัยในกรอบแนวคิด “คำขวัญของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย”

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม การพัฒนาลักษณะนิสัยที่เกี่ยวกับ “คำขวัญของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” จากหนังสือ เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ ดังมีรายนามต่อไปนี้

1. ศาสตราจารย์ ดร. บุญรอด บิณฑสันต์   อดีตนายกสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ศพณฯ องคมนตรี ศาสตราจารย์ หม่อมหลวง จิรายุ นพวงศ์ อดีตคณบดี คณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. รองศาสตราจารย์ ศรีวงศ์ สุมิตร รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. อาจารย์สวัสดิ์ จงกล อดีตอาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิในข้อ 2.2 มาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน พิจารณาจากผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ด้านลักษณะนิสัย และการจัดกิจกรรมการศึกษา ดังมีรายนามต่อไปนี้

1. ศาสตราจารย์ปรีชา ช่างขวัญยืน อาจารย์คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ขงกิตติกุล อาจารย์คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. รองศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ อุปรมย์ อาจารย์สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

4. รองศาสตราจารย์ประสงค์ จันทองจีน ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญใจ สุขโรจน์ รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นรินทร์ แสงสวัสดิ์ อาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิจารณาและเสนอแนะในด้านความถูกต้องของเนื้อหา สำนวนภาษาที่ใช้ และครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการจะศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปทดลองใช้กับนิสิตหอพักมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 50 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในข้อคำถาม (Try out)

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงเป็นแบบสอบถามจริง

ขั้นที่ 6 นำเครื่องมือที่ผ่านการเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ที่ปรึกษา และทดลองใช้แล้ว ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง โดยแบ่งเครื่องมือตามกลุ่มประชากร

ตอนที่ 1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับเพศ คณะ ชั้นปี ภูมิลำเนาเดิม ระยะเวลาที่พัก สถานที่พัก การเข้าเป็นกรรมการนิสิตในหอพัก การเชื่อใน “คำขวัญของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” วิธีการที่จะให้นิสิตหอพักตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องกิจกรรมและปัญหาที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมหอพัก มีจำนวนทั้งสิ้น 13 ข้อ

ตอนที่ 2. เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับ ลักษณะ พฤติกรรม แนวคิดของการพัฒนา ลักษณะนิสัยตาม “คำขวัญของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” มีจำนวนทั้งสิ้น 65 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่าแบบ ลิเคอร์ทโดยแยกเป็นข้อความ (Likert scale) 5 ช่วง โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบที่ตรงกับความจริงที่สุดเกี่ยวกับผู้ตอบ ในช่องที่กำหนดให้ ซึ่งเป็นข้อความที่เกี่ยวกับการพัฒนาลักษณะนิสัยตามคำขวัญจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแต่ละด้านดังนี้ คือ

1. ด้านความมีอาวุโส ข้อที่ 1-15 รวม 15 ข้อ มีข้อความด้านลบ 6 ข้อ คือ ข้อ 3, 5, 9, 10, 11, 12
2. ด้านความมีระเบียบ ข้อที่ 16-30 รวม 15 ข้อ มีข้อความด้านลบ 3 ข้อ คือ ข้อ 23, 24, 29
3. ด้านประเพณี ข้อที่ 31-39 รวม 9 ข้อ มีข้อความด้านลบ 2 ข้อ คือ ข้อ 33, 39
4. ด้านความสามัคคี ข้อที่ 40-51 รวม 12 ข้อ มีข้อความด้านลบ 3 ข้อ คือ ข้อ 40, 48, 49, 51
5. ด้านความมีน้ำใจ ข้อที่ 52-65 รวม 14 ข้อ มีข้อความด้านลบ 1 ข้อ คือ ข้อ 52

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้บริหาร บุคลากรและคณะกรรมการนิสิตหอพัก ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมในหอพัก ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจากนิสิตหอพัก รวมทั้งผู้วิจัยได้ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 2 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม เอส พี เอส เอส / พีซีพลัส (Statistic Package for the Social Science / PC⁺) วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้นำเสนอผลในรูปความเรียง
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้คือ

ตอนที่ 1. ข้อมูลด้านสถานภาพและภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ โดยการหาค่าความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอตามลำดับความถี่ ร้อยละในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2. วิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะนิสัยตาม “คำขวัญของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ในหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการหาค่า มัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อและโดยรวม โดยมีสูตรดังนี้ (ประกอบ กรรณสูตร, 2535)

$$\text{สูตร } \bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

$\bar{x}$ แทน ค่ามัชฌิมเลขคณิต

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้ง N จำนวน

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

$$\text{สูตร } S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \frac{fx}{N}}$$

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับคูณกับความถี่

$\sum fx^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนแต่ละระดับคูณกับความถี่

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

การกำหนดเกณฑ์สำหรับเทียบระดับลักษณะนิสัยตาม “คำขวัญของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” สำหรับนิสิตหอพักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น การประเมินแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	มีลักษณะนิสัยมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีลักษณะนิสัยมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีลักษณะนิสัยปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีลักษณะนิสัยน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีลักษณะนิสัยน้อยที่สุด